

אמנת איקומוס לדרכי תרבות The ICOMOS Charter on Cultural Routes

האמנה נכתבה על ידי הוועדה המדעית הבין-לאומית לדרכי תרבות (CIIC) של איקומוס אושררה על ידי האספה הכללית ה-16 של איקומוס ב-4 באוקטובר 2008, קוויבק, קנדה

Prepared by the International Scientific Committee on Cultural Routes (CIIC) of ICOMOS
Ratified by the 16th General Assembly of ICOMOS, on 4 October 2008, Québec, Canada

As a result of the development of the sciences of conservation of cultural heritage, the new concept of Cultural Routes shows the evolution of ideas with respect to the vision of cultural properties, as well as the growing importance of values related to their setting and territorial scale, and reveals the macrostructure of heritage on different levels. This concept introduces a model for a new ethics of conservation that considers these values as a common heritage that goes beyond national borders, and which requires joint efforts. By respecting the intrinsic value of each individual element, the Cultural Route recognizes and emphasizes the value of all of its elements as substantive parts of a whole. It also helps to illustrate the contemporary social conception of cultural heritage values as a resource for sustainable social and economic development.

This more extensive notion of cultural heritage requires new approaches to its treatment within a much wider context in order to describe and protect its significant relationships directly associated with its natural, cultural and historical setting. Within this advance, the concept of the Cultural Route is innovative, complex and multidimensional. It introduces and represents a qualitatively new approach to the theory and practice of conservation of the cultural heritage.

Cultural Routes represent interactive, dynamic, and evolving processes of human intercultural links that reflect the rich diversity of the contributions of different peoples to cultural heritage.

Though Cultural Routes have resulted historically from both peaceful and hostile encounters, they present a number of shared dimensions which transcend their original functions, offering an exceptional setting for a culture of peace based on the ties of shared history as well as the tolerance, respect, and appreciation for cultural diversity that characterize the communities involved.

The consideration of Cultural Routes as a new concept or category does not conflict nor overlap with other categories or types of cultural properties—monuments, cities, cultural landscapes, industrial heritage, etc.—that may exist within the orbit of a given Cultural Route. It simply includes them within a joint system which enhances their significance. This integrated, interdisciplinary and shared framework creates new relationships among them by means of an innovative scientific perspective that provides a multilateral, more complete, and more accurate vision of history. This approach stimulates not only understanding and communication among the peoples of the world, but also increases cooperation to preserve cultural heritage.

ההתפתחות בתחום שימורה של מורשת התרבות קידמה תפיסה חדשה של דרכי תרבות, אשר משקפת את השינויים שחלו בהבנת המאפיינים של נכסי תרבות ואת חשיבותם הגוברת של ערכים הקשורים במיקום הנכסים. תפיסה זו של דרכי התרבות חושפת את המבנה של המורשת על רמותיה השונות. היא מציגה מודל לאתיקה חדשה של שימור, הרואה בערכים אלה מורשת משותפת החוצה גבולות מדיניים ומחייבת שיתוף פעולה. "דרך התרבות" מכבדת את הערך הטמון בכל רכיב בנפרד, ומכירה בערכם של כל הרכיבים כמכלול. תפיסה זו ממחישה את הגישה החברתית העכשווית, הרואה בערכיה של מורשת התרבות משאב בעל ערך לפיתוח חברתי וכלכלי בר-קיימא.

הרחבת התפיסה של מורשת התרבות מחייבת לטפל בה בגישות חדשות ובקשקשים רחבים, כדי שאפשר יהיה לתאר את הקשקשים המשמעותיים והישירים של מורשת התרבות למערך הטבעי, התרבותי וההיסטורי שלה ולהגן עליהם. כחלק מתפיסה רעיונית מתקדמת זאת, התפיסה של דרכי התרבות היא חדשנית, מורכבת ורב-ממדית. היא מציגה ומייצגת גישה איכותנית חדשה כלפי התאוריה והפרקטיקה של שימור מורשת התרבות.

דרכי התרבות הן ביטוי לתהליכים הדדיים, דינמיים ומתפתחים של קשרים בין-תרבותיים, והן משקפות את התרומה העשירה והמגוונת של עמים שונים למורשת התרבות.

אף שדרכי תרבות הן תולדה היסטורית של יחסי שלום ועוינות, הן מביאות לידי ביטוי כמה ממדים משותפים החורגים משימושן ומתפקידן המקורי. בכך הן פורסות מערך יוצא דופן של תרבות שלום המבוססת על קשרים היסטוריים, על סובלנות, ועל כבוד והערכה למגוון התרבותי המאפיין את הקהילות השותפות להן.

ההתייחסות לדרכי תרבות כאל קטגוריה או רעיון חדשים אינה סותרת ואינה חופפת קטגוריות או סוגים אחרים של נכסי תרבות – מונומנטים, ערים, נופי תרבות, מורשת תעשייה וכדומה – אשר עשויים להימצא בדרך תרבות מסוימת. המושג "דרך תרבות" משלב את נכסי התרבות האחרים בפשטות לכדי מסגרת אחת המעצימה את חשיבותם. מסגרת משותפת, משולבת ורב-תחומית זאת יוצרת בין רכיביה השונים של הדרך מערכות יחסים חדשות, וזאת באמצעות תפיסה מדעית חדשנית המספקת ראייה היסטורית רבת-פנים, שלמה ומדויקת יותר. זוהי גישה המעודדת לא רק הבנה ותקשורת בין עמי העולם, אלא גם שיתוף פעולה מוגבר בשימורה של מורשת התרבות.

The innovation introduced by the concept of "Cultural Routes" reveals the heritage content of a specific phenomenon of human mobility and exchange that developed via communication routes that facilitated their flow and which were used or deliberately served a concrete and peculiar purpose. A Cultural Route can be a road that was expressly created to serve this purpose or a route that takes advantage either totally or partially of preexisting roads used for different purposes. But beyond its character as a way of communication or transport, its existence and significance as a Cultural Route can only be explained by its use for such specific purpose throughout a long period of history and by having generated heritage values and cultural properties associated to it which reflect reciprocal influences between different cultural groups as a result of its own peculiar dynamics.

Therefore, Cultural Routes are not simple ways of communication and transport which may include cultural properties and connect different peoples, but special historic phenomena that cannot be created by applying one's imagination and will to the establishment of a set of associated cultural assets that happen to possess features in common.

Cultural Routes have sometimes arisen as a project planned a priori by the human will which had sufficient power to undertake a specific purpose (for example, the Incan and the Roman Empire Routes). On other occasions, they are the result of a long evolutionary process in which the collective interventions of different human factors coincide and are channeled towards a common purpose (such as in the Route to Santiago, the African trade caravan routes, or the Silk Route). In both cases, they are processes arising from the human will to achieve a specific objective.

Given the cultural richness and variety of both the interrelationships and the characteristic assets directly associated with the reason for the existence of Cultural Routes (such as monuments, archaeological remains, historic towns, vernacular architecture, intangible, industrial and technological heritage, public works, cultural and natural landscapes, transportation means and other examples of the application of specific knowledge and technical skills), their study and management requires a multidisciplinary approach that illustrates and reinvigorates scientific hypotheses and stimulates increased historic, cultural, technical and artistic knowledge.

החדשנות המוצגת בתפיסה של "דרכי תרבות" חושפת את תוכן המורשת הטמון בתופעות ייחודיות של נייודות אנושית וחליפין. אלה התפתחו בנתיבי תקשורת שאפשרו לתופעות אלה להתקיים ומילאו צורך ממשי וייחודי. דרך תרבות עשויה הייתה להיווצר למטרה מסוימת, או לנצל – באופן מלא או חלקי – דרכים קודמות ששימשו לצרכים שונים. השימוש בדרך לצורכי תקשורת או תעבורה אין בו די כדי להכיר בה כדרך תרבות. מעמדה כדרך תרבות וחשיבותה ככזאת ניתנים לה רק אם שימשה למטרות ייחודיות לאורך זמן, ואם ערכי המורשת ונכסי התרבות הנקשרים בה משקפים השפעות הדדיות בין תרבויות שנוצרו בזכות הדינמיקה הייחודית שהתקיימה לאורכה.

לפיכך, דרכי תרבות אינן רק דרכים של תקשורת ותעבורה הכוללות נכסי תרבות ומחברות בין אוכלוסיות, אלא תופעה היסטורית מוגדרת שאינה יכולה להיווצר רק מכוח רעיון ושאיתה לחבר מכלול נכסי תרבות החולקים מאפיינים משותפים.

חלק מדרכי התרבות הן תוצר של פרויקט אנושי, פרי תכנון של גורם שהיה ביכולתו להוציא לפועל – דוגמת דרכי האינקה והאימפריה הרומית. אחרות הן תולדה של תהליך התפתחות ארוך וממושך שחברו בו גורמים אנושיים שונים בעלי מטרה משותפת – דוגמת הדרך לסנטיאגו, דרכי המסחר של השיירות באפריקה או דרך המשי. בשני המקרים, הדרכים הן תולדה של תהליכים שמקורם ברצון אנושי להשיג מטרה מסוימת.

העושר התרבותי ומגוון יחסי הגומלין והנכסים הקשורים במישורן בדרכי התרבות (דוגמת מונומנטים, שרידים ארכיאולוגיים, ערים היסטוריות, אדריכלות ורנקולרית, מורשת בלתי מוחשית, מורשת תעשייה וטכנולוגיה, מפעלים ציבוריים, נופי תרבות וטבע, אמצעי תעבורה ודוגמאות אחרות ליישומי ידע או ליכולות טכניות), מחייבים כי המחקר על דרכים אלה והניהול שלהן ייעשו בגישה רבת-תחומית. גישה כזאת מבטאת ומקדמת חשיבה מדעית, ותורמת להרחבת הידע ההיסטורי, התרבותי, הטכנולוגי והאומנותי.

Objectives of the Charter

מטרות האמנה

- To establish the basic principles and methods of research specific to the category of Cultural Route as they relate to other previously established and studied categories of cultural heritage assets.

- לנסח עקרונות ושיטות מחקר שיהיו ייחודיים לקטגוריה של דרכי תרבות, ובד בבד יתייחסו לקטגוריות ולמחקרים אחרים הקיימים בתחום של נכסי מורשת תרבות.

- To propose the basic mechanisms for the development of knowledge about, evaluation, protection, preservation, management and conservation of Cultural Routes.
- To define the basic guidelines, principles and criteria for correct use of Cultural Routes as resources for sustainable social and economic development, respecting their authenticity and integrity, appropriate preservation and historical significance.
- To establish the bases for national and international cooperation that will be essential for undertaking research, conservation and development projects related to Cultural Routes, as well as the financing required for these efforts.

- להציע מנגנונים בסיסיים לפיתוח ידע, הערכה, הגנה, שימור וניהול של דרכי תרבות.
- להגדיר את הקווים המנחים, העקרונות והתבחינים לשימוש ראוי בדרכי תרבות כמשאב לפיתוח חברתי וכלכלי בר-קיימא באופן המכבד את השלמות, האותנטיות והשימור הנאות שלהן, ואת חשיבותן ההיסטורית.
- להניח את הבסיס לשיתוף פעולה לאומי ובין-לאומי הנדרש לקידום מחקר ופרויקטים של שימור ופיתוח הקשורים לדרכי תרבות, וכן להשגת המשאבים הדרושים למימושם.

Definition

הגדרה

Any route of communication, be it land, water, or some other type, which is physically delimited and is also characterized by having its own specific dynamic and historic functionality to serve a specific and well determined purpose, which must fulfill the following conditions:

- It must arise from and reflect interactive movements of people as well as multi-dimensional, continuous, and reciprocal exchanges of goods, ideas, knowledge and values between peoples, countries, regions or continents over significant periods of time;
- It must have thereby promoted a cross-fertilization of the affected cultures in space and time, as reflected both in their tangible and intangible heritage;
- It must have integrated into a dynamic system the historic relations and cultural properties associated with its existence.

כל דרך מקשרת – בים, ביבשה, באוויר או במרחב אחר, שגבולותיה הפיזיים מוגדרים – המאופיינת בהתפתחות ייחודית ובתפקיד היסטורי ששירתו מטרה ברורה וקבועה, ועומדת בתנאים שלהלן:

- הדרך היא תוצר ושיקוף של יחסי גומלין בין אנשים, וכן מערך רב-ממדי של חילופי מוצרים, רעיונות, ידע וערכים שהתקיימו בין עמים, מדינות, אזורים או יבשות למשך פרק זמן משמעותי;
- הדרך קידמה הפריה הדדית בין תרבויות שהושפעו זו מזו בזמן ובמרחב, וזו משתקפת במורשת המוחשית והבלתי מוחשית שלהן;
- הדרך השתלבה במערכת דינמית של יחסים היסטוריים ושל איכויות תרבותיות שנקשרו בקיומה.

Defining Elements of Cultural Routes: Context, Content, Cross-Cultural Significance as a Whole, Dynamic Character, and Setting

הגדרת הרכיבים של דרכי תרבות: הקשר, תוכן, משמעות חוצת-תרבויות של המכלול, אופי דינמי ומערך

- Context:** Cultural Routes occur in a natural and/or cultural context upon which they exert an influence and which they help to characterize and enrich with new dimensions as part of an interactive process.
- Content:** A Cultural Route must necessarily be supported by tangible elements that bear witness to its cultural heritage and provide a physical confirmation of its existence. Any intangible elements serve to give sense and meaning to the various elements that make up the whole.

- הקשר:** דרכי תרבות מתקיימות בהקשר הטבעי או התרבותי שהן השפיעו עליו, הותירו בו את חותמן ותרמו לאפיון שלו ולהעשרתו בתהליכי גומלין.
- תוכן:** על דרך תרבות להיסמך על רכיבים מוחשיים המעידים על מורשת התרבות שלה ומאששים באופן פיזי את קיומה. הרכיבים הבלתי מוחשיים מעניקים הבנה ומשמעות לרכיבים השונים, היוצרים יחד את השלם.

1) The indispensable physical element that determines the existence of a Cultural Route is the communication route itself as an instrument serving a project designed or arising through human activity to accomplish specific goals.

2) Other basic substantive elements are the tangible heritage assets related to its functionality as a historic route (staging posts, customs offices, places for storage, rest, and lodging, hospitals, markets, ports, defensive fortifications, bridges, means of communication and transport; industrial, mining or other establishments, as well as those linked to manufacturing and trade, that reflect the technical, scientific and social applications and advances in its various eras; urban centers, cultural landscapes, sacred sites, places of worship and devotion, etc.) as well as intangible heritage elements that bear witness to the process of exchange and dialogue between the peoples involved along its path.

3. Cross-cultural significance as a whole: The concept of Cultural Route implies a value as a whole which is greater than the sum of its parts and gives the Route its meaning.

1) The cultural route constitutes a cultural asset enriched by the different cultures it has fertilized and which transcends them in overall value by offering a substantial number of shared characteristics and value systems.

2) Within its overall identity, the value of its parts resides in their common, shared, multi-faceted significance.

3) Its wider scale permits a cultural linking of peoples, countries, regions, and continents.

4) This breadth of scale is important from the point of view of both the territory included and of the comprehensive management of the various heritage elements included in it. At the same time the cultural diversity it implies provides an alternative to a process of cultural homogenization.

4. Dynamic character: In addition to presenting physical evidences of its historic path, along with cultural heritage elements, Cultural Routes include a dynamic factor that acts as a conductor or channel through which the reciprocal cultural influences have flowed.

1) The dynamic of a Cultural Route does not obey natural laws or casual phenomena, but rather exclusively human processes and interests, and is therefore understandable only as a cultural phenomenon.

2) This vital fluid of culture is manifested not only in material or tangible aspects, but also in the spirit and traditions making up the intangible heritage of Cultural Routes.

1) הנתב הפיזי עצמו הכרחי להגדרתה של דרך תרבות, משום שהוא התוצר של פרויקט אנושי שיועד להשגת מטרה מסוימת.

2) רכיבים בסיסיים מהותיים נוספים הם נכסי מורשת מוחשית הקשורים לתפקודה בדרך היסטורית (תחנות התארגנות לבני אדם ולבעלי חיים, תחנות מכס, מקומות לאחסון, למנוחה וללינה, בתי חולים, שווקים, נמלים, ביצורים, גשרים, דרכי תקשורת ותעבורה; מפעלי תעשייה, מכרות או מחצבים, וכן כאלה הקשורים לייצור ולמסחר ומשקפים התפתחויות טכניות, מדעיות וחברתיות שחלו לאורך התקופות השונות; מרכזים עירוניים, נופי תרבות, אתרי פולחן, בתי תפילה, מקדשים וכיוצא באלה), וכן רכיבי המורשת הבלתי מוחשית המעידים על תהליכים של חילופי מידע ושיח שהתקיימו בין עמים לאורך הדרך.

3. משמעות חוצת-תרבויות של המכלול: הרעיון המונח בבסיס התפיסה של דרך תרבות מייחס למכלול ערך העולה על ערכם של סך חלקיו, והוא המעניק לדרך את משמעותה.

1) דרך התרבות היא נכס תרבות. היא מכלול שהתעשר בזכות התרבויות השונות שהדרך תרמה להן. לכן ערכה הכולל של דרך התרבות עולה על זה של תרבויות אלה, משום שהיא מבטאת מכלול של מאפיינים וערכים משותפים.

2) כחלק מזהותה של הדרך כמכלול. ערכה נובע מהמשמעות המשותפת ורבת-הפנים של חלקיה השונים.

3) בזכות קנה המידה הנרחב של הדרך היא מאפשרת חיבור תרבותי בין עמים, ארצות, אזורים ויבשות.

4) קנה המידה הנרחב של הדרך חשוב הן מבחינת השטח הכלול בה הן מבחינת היקף הניהול של רכיבי המורשת שהם חלק ממנה. בה בעת, המגוון התרבותי שהיא מבטאת מציב חלופה להאחדה תרבותית.

4. אופי דינמי: נוסף על העדויות הפיזיות לתוואי ההיסטורי של הדרך ולרכיבי מורשת התרבות, דרכי התרבות כללו גורם דינמי ששימש ערוץ למעבר הדדי של רעיונות והשפעות תרבותיות.

1) הדינמיקה של דרך תרבות אינה כפופה לחוקי הטבע או לתופעות מזדמנות, אלא אך ורק לתהליכים ולאינטרסים אנושיים. משום כך הדרך היחידה להבינה היא כתופעת תרבות.

2) חיוניות זאת של התרבות מתבטאת לא רק בהיבטים חומריים ומוחשיים, אלא גם בהלכי הרוח ובמסורות שיצרו את המורשת הבלתי מוחשית של דרכי תרבות.

3) By understanding a Cultural Route as a set of dynamic elements of cultural communication between peoples, its cultural heritage assets can be appreciated in their true spatial and historical dimensions, which allows for a comprehensive and sustainable approach to the conservation of the Route as a whole.

5. Setting: The Cultural Route is closely linked to its setting and forms an inseparable part of it.

1) The geographical setting has helped to shape the Cultural Route, either determining its path or influencing its development over time.

2) The territorial setting, whether natural or cultural (urban or rural), provides the framework of the Cultural Route, gives it its particular atmosphere, characterized by elements and values of both physical and intangible nature, and is fundamental for the comprehension, conservation and enjoyment of the route.

3) A Cultural Route connects and interrelates geography and very diverse heritage properties, forming a unified whole. Cultural Routes and their setting are related to their different landscapes, natural or cultural, which are but just one of their components and have their own distinctive characteristics and identity depending on the different areas and regions they pass through in their course. The different landscapes contribute to characterize the diverse sections of the Route as a whole, enriching it with their diversity.

4) The relationship with nature is especially sensitive in some sections, in others it is the relationship with the urban or rural environment, and in the areas with monuments that are isolated from other buildings (such as chapels, monasteries, fountains, bridges, boundary crosses, etc.), it is the relationship of these monuments with their landscape setting which shapes the nature of that section of the Cultural Route.

5) The protection and conservation of the Cultural Routes requires a profound knowledge of the historic, natural and cultural characteristics of their surroundings. Any interventions that may be necessary must fit in with this context and respect its defining features by facilitating their understanding and not distorting the traditional landscape, whether it is natural, cultural or combined.

6) A delineation of the setting must be provided for the Cultural Route, clearly marking the boundaries of a well-defined, regulated buffer zone, which should allow the material and immaterial cultural values included in it to be preserved in their full authenticity and integrity. Such protection must include the values of the different landscapes forming part of the Cultural Route and providing its characteristic atmosphere.

3) ההבנה של דרך תרבות כמערכת של רכיבים דינמיים של תקשורת בין עמים מאפשרת להעריך את נכסי מורשת התרבות שלה במלוא משמעותם ההיסטורית והמרחבית, ולקדם גישה כוללת ובת־קיימא לשימור הדרך כמכלול.

5. מערך: לדרך התרבות קשר הדוק לסביבה ולמרחב שהיא מתקיימת בהם, והיא חלק בלתי נפרד מהם.

1) המערך הגיאוגרפי תרם לעיצובה של דרך התרבות, בין שבקביעת התוואי שלה בין שבהשפעה על התפתחותה לאורך זמן.

2) המערך המרחבי, בין שטבעי בין שתורבותי (עירוני או כפרי), מעניק לדרך התרבות את המסגרת ומשרה עליה את האווירה ואת הייחודיות שלה. אלה מאופיינות ברכיבים ובערכים בעלי אופי פיזי ובלתי מוחשי כאחד, והוא יסוד חיוני להבנת הדרך, לשימורה ולהנאה ממנה.

3) דרך תרבות מחברת בין מאפיינים גיאוגרפיים לבין מאפייני מורשת מגוונים ומשלבת אותם לכדי מכלול שלם. דרכי התרבות והמערך שלהן קשורים לנופים הטבעיים או התרבותיים שתוואי הדרכים עובר בהם. נופים אלה הם רק אחד מן הרכיבים שלהן, והם כשלעצמם בעלי זהות ומאפיינים ייחודיים נוספים – בהתאם למרחבים ולאזורים שבהם הם נמצאים. המגוון הנופי תורם לאפיון של המקטעים השונים בדרך התרבות, ומעשיר אותה כמכלול.

4) חלק מהמקטעים בדרך התרבות מושפעים מאוד מן הטבע הסובב אותם, ואילו אחרים מושפעים מסביבתם העירונית או הכפרית. באזורים שיש בהם מונומנטים המנותקים ממבנים אחרים (למשל כנסיות, מזדרים, מזרקות, גשרים, מעברי גבול וכדומה), היחסים בין המונומנטים לבין המרחב הנופי הם המעצבים את המקטע.

5) ההגנה על דרכי תרבות ושימורן מחייבים ידע מעמיק על המאפיינים ההיסטוריים, הטבעיים והתרבותיים של הסביבה שבה הן מצויות. כל התערבות שעשויה להידרש צריכה להשתלב בקִשָּׁר זה ולכבד את מאפייני הדרכים, ולעשות זאת באופן המסייע בהבנתן ואינו פוגע בנוף המקורי – יהא זה נוף טבעי, עירוני או שילוב של שניהם.

6) יש להגדיר את גבולות המרחב של דרך התרבות, ולתחום אזור חיץ מוגדר ומבוקר שיאפשר לשמר את ערכי התרבות החומריים והלא־חומריים במלוא האותנטיות והשלמות שלהם. הגנה כזאת צריכה לכלול את ערכיהם של הנופים השונים המעצבים כל מקטע בדרך התרבות ומעניקים לו את האווירה הייחודית המאפיינת אותו.

Specific Indicators

As basic differentiating indicators applicable to the category of Cultural Route, the following should be considered: the structure of the route and its physical substratum as well as historical data about its use to

accomplish a specific goal; any physical structures associated with the concrete purpose and functionality of the Cultural Route; communication elements, and the existence of cultural manifestations of shared origin along (or at given points of) the route such as practices, traditions, customs, and common uses of a religious, ritual, linguistic, festival, culinary, or similar nature; reciprocal influences in music, literature, architecture, fine arts, handicrafts, scientific advances, technical and technological skills, and other material and immaterial cultural assets whose full understanding derives from the historic function of the Cultural Route.

כדי שדרך תיכלל בקטגוריה של דרך תרבות צריכים להימצא בה כמה סממנים ייחודיים: מבנה התיב והמצע הפיזי שלו, וכן מידע היסטורי בדבר השימוש בדרך למטרה מסוימת; מבנים פיזיים הקשורים במובהק לייעודה של הדרך ולשימושיה; רכיבי תקשורת

וקיומם של ייצוגים תרבותיים אופייניים לאורך התוואי כולו או בנקודות מסוימות בו, דוגמת פרקטיקות, מנהגים ומסורות, שימושים נפוצים בעלי אופי דתי, פולחני, לשוני, חגיגי או קולינרי, וכן השפעות הדדיות בתחומי המוזיקה, הספרות, האומנות, מלאכות יד, מדע, יכולות טכניות וטכנולוגיות, ושאר נכסי תרבות חומריים ולא-חומריים שהבנתם המלאה נובעת מהתפקוד ההיסטורי של דרך התרבות.

Types of Cultural Routes

סוגים שונים של דרכי תרבות

Cultural routes can be classified as follows:

- According to their territorial scope: local, national, regional, continental, or intercontinental.
- According to their cultural scope: within a given cultural region or extended across different geographical areas that have shared or continue to share a process of reciprocal influences in the formation or evolution of cultural values.
- According to their goal or function: social, economic, political, or cultural. These characteristics can be found shared across a multi-dimensional context.
- According to their duration in time: those that are no longer used versus those that continue to develop under the influence of socio-economic, political, and cultural exchanges.
- According to their structural configuration: linear, circular, cruciform, radial or network.
- According to their natural environment: land, aquatic, mixed, or other physical setting.

אפשר לסווג את דרכי התרבות על פי כמה מאפיינים:

- ההיקף המרחבי: מקומי, לאומי, אזורי, יבשתי או בין-יבשתי.
- ההיקף התרבותי: בתחום אזור תרבות מסוים, או על פני כמה אזורים גיאוגרפיים שהתקיימו ביניהם בעבר – או שמתקיימות ביניהם גם כיום – השפעות הדדיות ביצירה של ערכים תרבותיים או בתרומה להתפתחותם.
- המטרה או השימוש: חברתי, כלכלי, פוליטי או תרבותי. שימושים אלה יכולים להתקיים גם בהקשר רב-ממדי.
- משך קיומן: דרכים שכבר אינן בשימוש, לעומת כאלה הממשיכות להתפתח בהשפעת יחסי גומלין חברתיים-כלכליים, פוליטיים ותרבותיים.
- תצורה: קווית, מעגלית, דמוית צלב, היקפית, כמה דרכים היוצאות ממקור אחד או רשתית.
- הסביבה הטבעית: יבשתית, מימית, מעורבת, או כל מערך פיזי אחר.

Identification, Integrity, and Authenticity

זיהוי, שלמות ואותנטיות

• Prima facie indicators

For identification and assessment purposes, the following aspects may initially be considered as prima facie, non-conclusive evidence of the existence of a Cultural Route:

• סממנים ראשוניים בולטים

לצרכי זיהוי והערכה אפשר להתייחס תחילה להיבטים אחדים. אלה ישמשו עדות ראשונית, לא סופית, לקיומה של דרך תרבות:

- Expressions of dynamic social, economic, political, and cultural processes which have generated exchanges between different cultural groups of related areas;
- Distinguishing characteristics that are shared by different geographical and cultural areas connected by historical bonds;
- Evidences of mobility and of relationships forged between peoples or ethnic groups of different cultures;
- Specific cultural features rooted in the traditional life of different communities;
- Heritage elements and cultural practices—such as ceremonies, festivals and religious celebrations representative of shared values for different communities within (a) specific cultural and historic area(s)—related to the significance and functionality of the Route.

• Identification Process

The process for identifying a Cultural Route will necessarily take into account its specific functionality to serve a concrete and well-determined purpose, the tangible and intangible values of its heritage dynamically generated as a results of reciprocal cultural influences, its structural configuration, its whole geographic and historic context, its natural and cultural setting, whether the latter is urban or rural, and its corresponding characteristic environmental values, its relationships to the landscape, its duration in time, and its symbolic and spiritual dimension, all of which will contribute to its identification and to the understanding of its significance.

The intangible assets of a Cultural Route are fundamental for understanding its significance and its associative heritage values. Therefore, material aspects must always be studied in connection with other values of an intangible nature.

For the purpose of its comparative evaluation, the temporal duration and historic significance of the different sections of the Route in relation to the whole should also be taken into account.

In the case of a living Cultural Route, the relationships and dynamic functions associated with the specific and well-determined purpose that gave rise to its existence and serves to define and identify the route should be maintained, even if the historic processes have undergone change over time and new elements have been incorporated. These new elements should be evaluated within the framework of their functional relationship to the Cultural Route, and the case may occur where properties that have heritage values in themselves cannot be considered as components of the Cultural Route because they do not form part of it.

• Authenticity

Every Cultural Route should fulfill authenticity criteria demonstrably and credibly expressing its value in terms of

• ביטויים לתהליכים חברתיים, כלכליים, פוליטיים ותרבותיים דינמיים שהובילו ליחסי גומלין בין קבוצות תרבות שונות באזורים הקשורים בדך;

• מאפיינים מובהקים המשותפים לאזורים גיאוגרפיים ותרבותיים שיש ביניהם קשרים היסטוריים;

• עדויות לניידות וליחסים שנרקמו בין עמים, קבוצות אתניות או תרבויות שונות;

• מאפיינים תרבותיים ייחודיים ששורשיהם מצויים במסורות של קהילות שונות;

• רכיבי מורשת ופרקטיקות דוגמת טקסים, פסטיבלים וחגיגות דתיות המייצגים ערכים משותפים לקהילות שונות באזור אחד או בכמה אזורים – הקשורים למשמעות של הדרך ולשימוש בה.

• תהליך הזיהוי

בתהליך הזיהוי של דרך תרבות יש להביא בחשבון רכיבים אחדים: השימוש בה למטרה מסוימת ומוגדרת היטב, ערכי המורשת המוחשית והבלתי מוחשית שנוצרו בה בתהליך דינמי של השפעות תרבותיות הדדיות; התצורה שלה, ההקשר הגיאוגרפי וההיסטורי הכולל, המערך הטבעי והתרבותי שלה – בין שעירוני בין שכפרי, וערכי הסביבה האופייניים לה והקשורים בה, הזיקה בינה לבין הנוף, משך קיומה והממד הסמלי והרוחני שלה. כל אלה תורמים לזיהויה של דרך תרבות ולהבנת חשיבותה.

הנכסים הבלתי מוחשיים של דרך תרבות הם בסיס הכרחי להבנת משמעותה וערכי המורשת הקשורים בה. משום כך, הכרחי לחקור את ההיבטים החומריים בחיבור לערכים אחרים, שטבעם אינו מוחשי.

לשם הערכה השוואתית של דרך תרבות יש לשקול את המשך הקיום של מקטעי הדרך השונים ובמשמעותם ההיסטורית ביחס למכלול.

במקרה של דרך תרבות פעילה המתפקדת בהווה, יש לשמר ולנהל את מערכות היחסים והתפקודים שנקשרו בה במטרה שלשמם היא נוצרה והמשמשים להגדרתה ולזיהויה, גם אם במהלך ההיסטוריה חלו בהם שינויים ולדרך נוספו רכיבים חדשים. את הרכיבים החדשים יש לבחון על-פי התפקוד שלהם בהקשר של דרך התרבות. כך שייטכנו מקרים שבהם נכסים לא ייחשבו לרכיבים של דרך התרבות משום שאינם חלק ממנה, גם אם יש להם ערכי מורשת כשלעצמם.

• אותנטיות

על דרך תרבות לעמוד בתנאי האותנטיות, המבטאים באופן מובהק ואמין את ערכה מבחינת הסביבה הטבעית והתרבותית שלה, וכן

both its natural and cultural environment, and concerning both its defining elements and its distinctive features of a material and immaterial nature:

- These criteria should be applied to each section under study to assess its significance in relation to the overall meaning of the Route throughout its historical development, and to verify the authenticity of its structural layout through the vestiges of its path.
- Authenticity should also be evident in the natural and cultural context of each stretch of the Route subject to analysis and assessment, as well as in the other tangible and intangible heritage elements included within its historic functionality and its setting.
- Even if in certain sections the material traces of a Cultural Route are not clearly preserved, its existence in these areas could be shown through historiography, intangible elements and immaterial sources of information that prove their real meaning as integral components of that Route and evidence its authenticity.
- The techniques and methodologies used for the protection, conservation and management of the Cultural Routes, whether traditional or newly implemented, must respect the authenticity criteria.

• Integrity

The verification of the integrity of a Cultural Route must necessarily be based on a sufficiently representative set of both tangible and intangible evidences and elements that witness to its global significance and values as a whole and ensure the complete representation of the features and importance of the historic processes which generated the Cultural Route.

Evidences of the historic relationships and dynamic functions essential to the distinctive character of the Cultural Route should be maintained. In addition, regard must be had for whether its physical fabric and/or its significant features are in good condition and the impact of deterioration processes controlled, and whether or not the Route reflects any possible side effects of development, abandonment or neglect.

Methodology

The concept of Cultural Route requires a specific methodology for its research, assessment, protection, preservation, conservation, use and management. Given its breadth and its value as a whole, as well as its territorial dimensions, this methodology requires the establishment of a system of coordinated and integrally managed activities.

את הרכיבים המגדירים אותה ואת המאפיינים הייחודיים שלה, החומריים ושאינם חומריים:

- יש לבדוק תנאים אלו בהקשר של כל מקטע כדי להעריך את משמעותו בהקשר הכולל של הדרך במהלך התפתחותה ההיסטורית, וכדי לאמת את האותנטיות שלו לאור שרידי המתווה שלה.
- האותנטיות צריכה להתבטא בבירור גם בהקשר הטבעי והתרבותי של כל מקטע הנתון למחקר ולהערכה, וגם ברכיבים המוחשיים והבלתי מוחשיים הנוספים המייצגים את תפקודה ההיסטורי של הדרך ואת המרחב שלה.
- גם אם במקטעים מסוימים לא השתמרו שרידים וסימנים מובהקים של דרך התרבות, ניתן להוכיח כי הם היו חלק ממנה על בסיס היסטוריוגרפיה, שרידים שאינם חומריים ומקורות מידע בלתי מוחשיים המאששים את המשמעות שלהם כרכיבים של הדרך ומאשרים את האותנטיות שלה.
- הטכניקות והמתודולוגיות המשמשות להגנה על דרכי תרבות, לשימורן ולניהולן, בין שהן מסורתיות בין שחדשניות, צריכות לעמוד בתנאי האותנטיות.

• שלמות

הוכחת השלמות של דרך תרבות חייבת להתבסס על מערך מייצג של ראיות מוחשיות ובלתי מוחשיות, ועל רכיבים המעידים על המשמעות הכוללת שלה ושל ערכיה כמכלול. על מערך זה לייצג במלואם את המאפיינים ואת התהליכים ההיסטוריים אשר עיצבו את דרך התרבות.

העדויות ליחסים ההיסטוריים ולתפקודים הדינמיים החיוניים לאופייה הייחודי של דרך התרבות חייבות להישמר. יש לשים לב למצבם של המרקם הפיזי ו/או של המאפיינים הייחודיים של הדרך, לבחון אם יש פיקוח על תהליכי הידרדרות במצבם, ולברר אם הדרך משקפת באופן כלשהו תופעות לוואי של פיתוח, נטישה או הזנחה.

מתודולוגיה

הרעיון של דרך תרבות מחייב מתודולוגיה ייחודית לבחינה, להערכה, להגנה, לשימור, להשמשה ולניהול. זאת בהתחשב בפריסה של הדרך ובערכה כמכלול, וכן בכל מקטע בנפרד. מתודולוגיה זו מחייבת גיבוש שיטה לתיאום ולניהול משולב של כל הפעולות האלה.

It is essential to start with the identification both of the Route as a whole and of its individual sections, along with an inventory of the assets that comprise it and an analysis of their state of conservation which will facilitate the elaboration of a strategic plan for its preservation. This plan should necessarily include measures for raising awareness of the Route and creating interest in it among public and private entities. It also requires the formulation of coordinated measures and specific legal instruments for the protection, use and management of all of its elements as substantive parts of the value and significance of the Route as a whole.

1. Research

The study of cultural routes may extend across different geographical areas, possibly widely separated from each other. It is therefore advisable to set up several research teams located at the main characteristic points of the Route under study.

The research methodology, along with the adoption of practices and the attachment of indicators for proper identification and assessment of the heritage values in the different sections of a Cultural Route, should never lose sight of the meaning of the Route as a whole, in order to avoid any loss in the meaning or historic significance of the route.

Research teams working on this cultural heritage category should be of a multidisciplinary and cooperative nature. Common working criteria should be established based on the principle of starting with an investigation of the parts, but without losing sight of the project as a whole. Similarly, common methodological instruments—standardized in advance— should be used for the collection of data. The project plan should include coordinating mechanisms that will facilitate communication and cooperation among the researchers in order to make it possible to transmit data about the work and achievements of each team.

Researchers should keep in mind that the presence of various types of cultural heritage properties along the path of a Cultural Route does not, in and of itself, imply that they are necessarily integral components of that route or are appropriate objects of study in relation to it. The only elements that should be highlighted in the scientific investigation of a Cultural Route are those related to the specific goal of the Route and any influences arising from its functional dynamic.

2. Funding

Given the scope of the tasks involved in identifying and highlighting the value of a vast Cultural Route, funding should be obtained in stages that will allow for balanced, coordinated progress in the research projects as well as the preservation, use, and management projects related to its various sections. It is advisable to establish a joint estimation of the values to be preserved so as to allow the setting of a scale of priorities for action and the

יש להתחיל בזיהוי של הדרך כמכלול ושל כל אחד מן המקטעים שבה בנפרד, ובד בבד לבצע רישום של כלל הנכסים המרכיבים את הדרך. הרישום כולל ניתוח של כל רכיב ומצב שימורו כדי לגבש תוכנית אסטרטגית מפורטת להגנה על הדרך כמכלול. על התוכנית לכלול אמצעים להעלאת המודעות בדבר הדרך וליצירת עניין בה בקרב גורמים ציבוריים ופרטיים. עוד נדרש לנסח כלים משפטיים ייעודיים לשימור ולניהול של דרך התרבות על כלל רכיביה, התורמים יחד לערכה ולמשמעותה כמכלול.

1. מחקר

המחקר של דרכי תרבות עשוי להתפרס על פני אזורים גיאוגרפיים שונים, אולי אף מרוחקים מאוד זה מזה. משום כך מומלץ להקים כמה צוותי מחקר שכל אחד מהם יהיה מופקד על אחת הנקודות האופייניות לדרך.

לצד האימוץ של נהלים וההגדרה של הסממנים ההכרחיים לזיהוי ולהערכה נאותים של ערכי המורשת במקטעים שונים של דרך התרבות, מתודולוגיית המחקר צריכה להתייחס כל העת גם למשמעותה של הדרך כמכלול, כדי שלא להחמיץ שום פרט ממשמעות הדרך או מחשיבותה ההיסטורית.

צוותי המחקר בקטגוריה של דרך התרבות צריכים לייצג מגוון התמחויות, ולשתף פעולה ביניהם. שיתוף הפעולה צריך להישען על העיקרון ולפיו המחקר מתחיל בחקר של הרכיבים השונים, אך אינו מאבד את תפיסת הפרויקט כמכלול. בדומה לכך, איסוף הנתונים צריך להתבצע בכלים מתודולוגיים משותפים, שצוותי המחקר יסכימו עליהם מראש. תוכנית המחקר צריכה לכלול מנגנונים לתיאום התקשורת ושיתוף פעולה בין קבוצות החוקרים השונות, כך שיוכלו להחליף ביניהן נתונים ומידע על הממצאים.

על החוקרים לזכור שהימצאותם של נכסי תרבות מסוגים שונים לאורך דרך תרבות אינה כשלעצמה הוכחה שהם חלק מהדרך, או שהם צריכים להיחקר בהקשר שלה. הרכיבים היחידים שצריכים להיכלל במחקר המדעי של דרך התרבות הם אלה הקשורים לדרך וליעדיה הייחודיים, ולהשפעות שהיו להם על תפקודה.

2. מימון

לאור היקף המשימות הכרוכות בזיהוי ובהארת ערכה של דרך תרבות, בכל אחד מהשלבים נדרש מימון שיאפשר התקדמות מאוזנת ומשולבת בפרויקטים של מחקר, שימור, שימוש וניהול הדרך במקטעיה השונים. מומלץ להגיע להסכמה בדבר ההערכה של ערכי השימור, כדי לקבוע סדר עדיפויות ליישום המדיניות הראויה. משום כך מומלץ להשיג את המימון באמצעות הסכמי שיתוף פעולה דו-צדדיים או רב-צדדיים, וכן באמצעות הקמת גופים ייעודיים למחקר של דרך התרבות ולהדגשת ערכיה. בהתאם לאותו

implementation of the corresponding strategies. This requires that funding be obtained through bilateral or multilateral cooperation agreements, as well as through the creation of bodies specifically devoted to researching and highlighting the value of the Route. Along the same lines, regional bodies whose jurisdictions coincide totally or partially with the historic path of a Cultural Route should determine how they can best gain the interest of the States involved and obtain their cooperation. It is also important to attract, if possible, the cooperation of philanthropic institutions and private donors.

3. Protection-Assessment-Preservation/Conservation

Cultural Routes and their setting require new instruments for their assessment, protection, conservation and evaluation. It is not sufficient to guarantee protection of their heritage elements on a partial or random basis. The preparation of rigorous inventories of these elements, as well as an assessment of their authenticity and integrity should take place in order to identify impacts on the values of the Cultural Route and therefore impacts on its significance. It is also necessary to control the impact of deterioration processes, and to develop a strategy to prevent the adverse effects of development and neglect. All of this requires the establishment of a system of coordinated legal measures and appropriate instruments that guarantee that the Route will be preserved and its value and significance highlighted in a holistic fashion. Understanding heritage values is fundamental prior to any intervention on Cultural Routes that may impact/change their significance.

4. Sustainable Use – Relationship to Tourist Activities

With regard to its use, a Cultural Route can be used to promote an activity of social and economic interest of extraordinary importance for stable development.

Special care should be taken to avoid confusion between the concepts of tourist routes—even including those of cultural interest—and Cultural Routes. However, it should also be recognized that a Cultural Route is a reality that can have great importance for territorial cohesion and sustainable development. From this point of view, efforts should be made to promote knowledge about Cultural Routes, along with their appropriate and sustainable use for tourism purposes, always with the adoption of appropriate measures aimed at eliminating risks. For this purpose, protection and promotion of a Cultural Route should harmoniously integrate a supplementary infrastructure – for tourist activities, access routes, information, interpretation and presentation – with the essential condition that it does not jeopardize the meaning, authenticity and integrity of the historic values of the Cultural Route as key elements to be conveyed to visitors.

Tourist visits should be managed on a rational basis in accordance with prior environmental impact studies and

עיקרון, גופים אזוריים, שבתחום שיפוטם נכלל גם התוואי ההיסטורי של דרך התרבות במלואו או בחלקו, צריכים לעורר עניין בקרב הרשויות המעורבות ולהוביל לשיתוף פעולה ביניהן. כמו כן חשוב לגייס, במידת האפשר, שיתוף פעולה מצד מוסדות פילנתרופיים ותורמים פרטיים.

3. הגנה – הערכה – שימור

ההערכה והשימור של דרכי התרבות במרחב שבו הן נמצאות דורשים כלים חדשים. הגנה חלקית או אקראית על רכיבי המורשת של הדרך אינה מספיקה. כדי לזהות השפעות שונות על ערכי הדרך ועל משמעותה, נדרשים רישום קפדני של כל הרכיבים והערכת האוטנטיות והשלמות שלהם. גם לפקח על השפעותיהם של תהליכי הידרדרות העלולים לפגוע בדרך וברכיביה, ולפתח אסטרטגיה למניעת נזקים הנגרמים עקב תהליכי פיתוח והזנחה. כל אלה יחד מחייבים הקמה של מערכת מתואמת של אמצעים משפטיים וכלים הולמים, שתבטיח את שימורה של דרך התרבות באופן המאיר את ערכה ואת משמעותה כמכלול. ההבנה של ערכי המורשת היא תנאי מקדים לכל התערבות שעשויה להשפיע על דרך התרבות או לשנות את משמעותה.

4. שימוש בר-קיימא בהקשר של פעילות תיירותית

דרך תרבות יכולה לשמש אמצעי לקידום פעילות חברתית וכלכלית שיש בה חשיבות עצומה לשמירה על פיתוח מתמשך.

חיוני במיוחד להימנע מחוסר ההבחנה הקיימת לעתים בין מסלולי תיירות לבין דרכי תרבות, גם אם בראשונים יש עניין תרבותי. עם זאת חשוב להכיר בתרומתה האפשרית של דרך תרבות ללכידות מרחבית ולפיתוח בר-קיימא. מנקודת מבט זאת יש להשקיע מאמצים בקידום הידע על דרכי תרבות ולהשתמש בו באופן ראוי ובר-קיימא לצורכי תיירות, ובד בבד לנקוט אמצעים למניעת סיכונים. לכן ההגנה על דרך תרבות ופיתוחה דורשים הקמה של תשתית משלימה עבור פעילות תיירותית, דרכי גישה, מידע, המסרה ותצוגה. התנאי הבסיסי לכל אלה הוא שלא לגרום לפגיעה במשמעות, באוטנטיות ובשלמות של הערכים ההיסטוריים של דרך התרבות כמסרים המרכזיים וכרכיבי המפתח המוצגים לקהל.

את ביקורי התיירים חשוב לנהל על בסיס רציונלי שביסודו מחקרים קודמים שבחנו השפעות סביבתיות, גיבוש של תוכניות לשימוש

with plans for public use and community participation, as well as control and monitoring measures intended to prevent the negative impacts of tourism.

The development of a Cultural Route for tourism purposes should guarantee in any case that priority is given to the participation of the local community and to local and regional tourist companies. Every effort should be made to prevent the creation of monopolies by large international companies or by powerful companies based in the more developed countries through which the historic path of the Cultural Route passes.

Given the fact that a Cultural Route is an instrument for cooperation and understanding which provides a holistic reading of the encounter of cultures and civilization that form that Route, we should also keep in mind that independently of the relative importance of each one of its parts, the promotion of positive developments in each one, leads to increased interest on the Route and benefits for the other parts.

5. Management

"Understanding of Cultural Routes Significance" becomes the basic/fundamental principle associated to management of cultural routes. This implies ensuring that all activities related to their research, assessment and social dissemination of knowledge about them are carried out in a coordinated and harmonious manner. This also requires a cross coordination that guarantees the combination of policies relating to protection, preservation, conservation, territorial organization, sustainable development, use and tourism. Therefore, joint projects need to be prepared that ensure sustainable development on a national (at the provincial, regional, local level, etc.) and international scale, as well as the establishment of management tools designed to protect the Route against natural disasters and all kinds of risks which could impact on the integrity and authenticity of the Cultural Route and therefore on its significance.

6. Public participation

The protection, conservation/preservation, promotion and management of a Cultural Route calls for the stimulation of public awareness, and the participation of the inhabitants of the areas which share the Route.

הציבור ולשיתופו, וכן בחינה של אמצעי בקרה וניהול של דרך התרבות שמטרתם למנוע את השפעותיה השליליות של התיירות.

בפיתוח של דרך תרבות למטרות תיירות יש לתת עדיפות להשתתפות של הקהילה המקומית ולפעילות של חברות תיירות מקומיות ואזוריות. יש לעשות כל מאמץ למנוע היווצרות של מונופולים של חברות בין-לאומיות גדולות או של חברות חזקות הממוקמות במדינות מפותחות שבתחומן עובר התוואי ההיסטורי של דרך התרבות.

היות שדרך תרבות היא כלי לשיתוף פעולה, והבנתה מקדמת קריאה כוללת של מפגש התרבויות שיעיצבו את הדרך, עלינו לזכור שלא קשר לחשיבות היחסית של כל אחד ממקטעי הדרך בנפרד, הרי קידום הפיתוח בכל מקטע מגביר את העניין בדרך כולה, ומייצר תועלת עבור מקטעיה האחרים.

5. ניהול

העיקרון הבסיסי בניהול דרכי תרבות הוא "הבנת המשמעות שלהן". משמעות הדבר היא שכל הפעולות הכרוכות במחקר שלהן, בהערכתן ובהפצת ידע עליהן יתבצעו באופן מתואם ומתוך הסכמה. לשם כך נדרש שיתוף פעולה שיבטיח כי המדיניות שתינקט תשלב את כל ההיבטים המתייחסים להגנה, לשימור, לארגון המרחב, לפיתוח בר-קיימא, להשמשה ולתיירות. חשוב אפוא לתכנן פרויקטים משותפים שיבטיחו פיתוח בר-קיימא בראייה לאומית (בכל הרמות: המקומית, המחוזית, האזורית והבין-לאומית), ולפתח כלי ניהול שיגנו על דרך התרבות מפני אסונות טבע וסכנות אחרות העלולים להשפיע על השלמות והאותנטיות שלה, ובכך על משמעותה.

6. שיתוף ציבור

כדי להגן על דרך תרבות, לשמר אותה ולנהל אותה יש לעורר ולחזק את מודעות הציבור לקיומה, ולעודד השתתפות של תושבי האזורים החולקים את תוואי הדרך בפעולות אלה.

International Cooperation

There are notable examples of Cultural Routes whose historic paths involve various countries. For this reason, international cooperation is essential for research, assessment, and preservation of the assets that make up international Cultural Routes.

When Cultural Routes exist which involve countries with different degrees of development, it is recommended that

שיתוף פעולה בין-לאומי

קיימות דוגמאות בולטות לדרכי תרבות שהתוואי ההיסטורי שלהן עובר בשטחיהן של מדינות אחדות. מסיבה זאת שיתוף הפעולה הבין-לאומי חיוני למחקר, להערכה ולשימור של כלל הנכסים המרכיבים דרך תרבות בין-לאומית.

במקרים שבהם חולקות את אותה דרך תרבות מדינות בדרגות התפתחות שונות, מומלץ שהמדינות המפותחות יותר הן

the more developed countries provide the means for economic, technical, and logistic cooperation as well as assistance in the exchange of information, experience, and researchers.

It is highly desirable that UNESCO and other international organizations should establish mechanisms of cooperation (financial, technical, and logistic) to help foster and implement projects related to Cultural Routes that are of interest to more than one country.

Cultural Routes should be seen as symbols of union between peoples. The historic ties developed along Cultural Routes can serve to promote projects based on renewed cooperation between peoples who shared certain values and knowledge in the past.

שתספקנה את האמצעים הנדרשים לשיתוף פעולה כלכלי, טכני ולוגיסטי, וכן תסייענה בקידום של חילופי מידע, ניסיון נרכש וחוקרים.

רצוי מאוד שאונסקו וארגונים בין-לאומיים אחרים ייצרו מגנונים לשיתוף פעולה (כלכלי, טכני ולוגיסטי) כדי לקדם את הפיתוח והיישום של פרויקטים של דרכי תרבות שמעורבות בהם כמה מדינות.

דרכי התרבות צריכות להיתפס כסמל לחיבור בין עמים. בכוחם של הקשרים ההיסטוריים שהתפתחו לאורך דרכי התרבות לתרום לקידום פרויקטים המבוססים על שיתוף פעולה מחודש בין עמים שחלקו בעבר ערכים וידע.

Professional consultants:
Adi Sela Wiener, Michal Halevi-Bar, Irit Amit-Cohen

Hebrew translation: Batsheva Sobelman
Hebrew language editor: Nirit Eitingon
Design: Noa Zemer

All rights to the Hebrew text are reserved to
ICOMOS Israel ©
Jerusalem (2021)

This work is distributed under the Creative Commons
BY-NC-ND 4.0 license, which enables re-users to copy and
distribute the material in any medium or format in non-
adapted form only, for non-commercial purposes only, and
only so long as attribution is given to the creator.

ייעוץ מקצועי:
עדי סלע וינר, מיכל הלוי-בר, עירית עמית-כהן

תרגום מאנגלית: בת שבע סובלמן
עריכת לשון: נירית איטינגון
עיצוב: נועה זמר

כל הזכויות לתרגום לעברית שמורות
לאיקומוס ישראל ©
ירושלים תשפ"ב (2021)

יצירה זו מופצת תחת רישיון Creative Commons
4.0 המתיר שימוש, שיתוף והפצה של תוכן זה בכל מדיום ופורמט,
ובלבד שהמשתמש מתחייב לא לשנות את התוכן או ליצור ממנו
יצירות נגזרות, לא לעשות בו שימוש מסחרי, ולהקפיד על ייחוס
התוכן ליוצר המקורי.